

akker

Maart 2019

Wen

GROENLINKS ledenblad provincie Groningen

Nienke Homan
gedeputeerde 2015 – 2019
lijsttrekker verkiezingen Provinciale Staten
2019 – 2023

‘Altijd mezelf blijven’

Start campagne
met eerste
GroenLinks
hardloop T-
shirt

In haar bomvolle agenda maakt Nienke tijd om terug te kijken op de afgelopen vier jaar als gedeputeerde voor GroenLinks. ‘Het is geweldig werk, het geeft zoveel kansen. De vier jaren zijn omgevlogen en soms besef ik het nog niet eens dat ik elke dag mag werken aan een mooi en groen Groningen.’

In 2015 begon Nienke Homan als jongste vrouwelijke gedeputeerde in Nederland met de grote thema's energie, energietransitie en milieu in haar portefeuille. Een portefeuille waar wekelijks 50-60 uren in gaan zitten. De energieke Nienke en haar statige werkkamer in het historische deel van het Provinciehuis lijken een contrast. ‘Ik hoef niet zo te zijn als de doorsnee bestuurder, ik ben een flapuit en niet uitgeblust na deze vier jaar. Ik probeer mezelf te blijven.’

Groene basis voor resultaten

‘Vier jaar geleden hebben we ons eigen coalitieakkoord geschreven, een plan dat heel erg GroenLinks voelde. Daar ben ik nog steeds trots op.’ Dit is de basis voor de gerealiseerde omslag in het denken over milieu en energie, vooral bij bedrijven in Groningen. ‘Als GroenLinks hebben we met lef ambitieuze doelen neergezet. In combinatie met een helder toekomstbeeld bereiken we het *andere energie-denken*. We gaan ver voorbij onze doelen.’ Ook heeft dit college een boost gegeven aan het plaatsen van kleine windmolens in de eigen omgeving.

Wat niet is gelukt is het realiseren van een energieneutraal dorp. Er zijn veel plannen gemaakt en stappen gezet, maar het vraagt tijd om dit van onderop te organiseren. ‘Ik had graag een energieneutraal pilotdorp gehad.’

Nienke is social media

Hoe laat je je als gedeputeerde zien? Nienke is één met de social media: op Twitter, Facebook en LinkedIn laat ze haar eigen geluid horen. Als vlogster staan wekelijks de leukste filmpjes online. ‘Ik motiveer mezelf door veel op werkbezoek te gaan. In een vlog vertellen anderen over praktische oplossingen.’ Hoewel Nienke zegt zich in elk gezelschap, in binnen- en buitenland, als een vis in het water te voelen, investeert ze vooral in gesprekken met jongeren. Ze zoekt ze op via opleidingen en nodigt ze uit om mee te denken. Via social media ontstaan contacten en verbindingen.

Alle ballen in de lucht

Hoe doe je dit allemaal en hoe hou je het vol? ‘Als idealist streef ik naar meer gelijkheid in de wereld. En ik doe dit vooral voor onze kinderen. Maar natuurlijk gaat het met vallen en opstaan.’

Thuis zijn er drie kinderen van 7, 9 en 16 jaar. Met man Jos, ouders en schoonouders draait alles. En in de provincie werkt een groot team met Nienke samen. ‘De kinderen vinden het wel spannend als ik met de auto wordt gehaald.’ Met hardlopen en fietsen houdt Nienke zichzelf fit. ‘Gelukkig ben ik met te veel energie geboren.’

Toekomst

Nienke staat klaar voor de komende vier jaar. Ze hoopt dat GroenLinks groter wordt en weer mee doet in het college. Naast nog meer duurzame energie zou ze de circulaire economie graag meer vorm geven en de duurzame voedselketen beter organiseren. ‘Er liggen zoveel kansen die we nog niet pakken. Je moet het alleen nog even doen.’

Gerda Steenhuis

Biografie

- 1979 Geboren in Groningen, opgegroeid in Blijham, Ubbo Emmius Lyceum, sociaal pedagogische opleiding
- 2005 Projectleider Greenpeace
- 2005 – 2012 Het Poortje, pedagogisch medewerker
- 2010 – 2015 Keurmerkinstituut Zoetermeer
- 2013 – 2014 Groene Kruis Groningen

Politiek

- 2005 – 2015 Algemeen bestuur GroenLinks Groningen, campagneleider TK- en PS-verkiezingen, lid commissie welzijn, lid Provinciale Staten, fractievoorzitter
- 2015 - nu Gedeputeerde (jongste vrouwelijke gedeputeerde van Nederland)
Portefeuille: energie en energietransitie, milieu, facilitaire zaken, personeel, ICT.

Social media

- [Twitter](#)
- [Facebook](#)
- [LinkedIn](#)
- [Vlog](#) (Eerste vloggende gedeputeerde)

[#verslagvandedag: Groningers zelf als ontwikkelaar duurzame energie](#)

Stephanie Bennett: sociaal en betrokken

Tijdens het vaststellen van de kandidatenlijst afgelopen jaar waren er een aantal kandidaten die zich nadrukkelijk als sociaal en links profileerden. Stephanie Bennett, nummer vier op onze lijst en daarmee de hoogste nieuwe, was daar één van.

Stephanie (moeder van een zoontje van net vier) is 32 jaar geleden geboren in Heerde (op de Veluwe) als dochter van een Afro-Amerikaanse vader en Nederlandse moeder. Ze voelde zich op de Veluwe zeer thuis en begon al op de basisschool, samen met vriendinnen, met clubjes om de natuur te beschermen en dieren te redden. 'Als kind vond ik het heerlijk om in het bos te spelen. Hutten bouwen, slootje springen. Ook nu trek ik er vaak samen met mijn zoontje op uit. Ik vind het belangrijk om hem ook liefde en respect voor flora en fauna mee te geven. Ik weet door mijn jeugd op de Veluwe hoe onmisbaar de natuur is voor de mens en hoe belangrijk het is om een gezonde wereld door te geven aan de volgende generaties'

Opleiding en werk

Bij de keuze van een opleiding na de middelbare school stond ze voor een dilemma: piano aan het conservatorium met daarachteraan waarschijnlijk een toekomst als pianolerares, of psychologie, waarmee je de mogelijkheid krijgt om mensen met problemen te helpen. Ze koos voor het laatste en kwam via een stage als therapeut in de geestelijke gezondheidszorg terecht, waarbij ze zich later specialiseerde op mensen met autisme en ADHD. Ze ontdekte al snel dat zo'n studie eigenlijk maar een basis is, en dat je het vak van psycholoog in de praktijk moet leren. "Uiteraard krijg je begeleiding en leer je naar jezelf te kijken terwijl je aan het werk bent, maar in het begin is het best zwaar om mensen die veel ouder zijn dan jijzelf adviezen te geven bij het oplossen van echt grote problemen.' Al op de middelbare school was ze sterk geïnteresseerd in politiek; maatschappijleer was één van haar favoriete vakken. Tijdens haar studententijd besloot ze politiek actief te worden. Ze voerde (onder andere) actie

tegen de marktwerking in de zorg, tegen dierproeven en voor betere en eerlijkere huisvesting voor studenten én Stadgers.

Politiek

Wat ze in het werk als GZ-psycholoog ook ervoer was dat het, om écht gelukkig te kunnen zijn, enorm belangrijk is dat iemands leefomgeving aan bepaalde ‘randvoorwaarden’ voldoet. ‘Veilige huisvesting, toegang tot sport en cultuur, goede zorg dicht bij huis. Openbare bibliotheken waar iedereen kan lezen en leren, goede werkgelegenheid. Randvoorwaarden en faciliteiten die voor iedereen een vanzelfsprekendheid moeten zijn. Helaas is dit in onze provincie niet altijd zo vanzelfsprekend. Het wordt tijd dat dit verandert! Met name in de krimpgebieden staan werkgelegenheid, zorg en aanbod van cultuur onder druk.’

Leefbaarheid

Stephanie vindt dat de provincie via het leefbaarheidsprogramma veel kan doen om op sociaal terrein het leven van mensen makkelijker te maken. Daarom zou ze zich in de Staten het liefst bezig houden met de portefeuille Ruimte, Natuur en Leefbaarheid. Daarin zou ze ook haar liefde voor de natuur kwijt kunnen: ‘Een gezonde natuur en het behoud daarvan vind ik erg belangrijk, maar ik word vooral gedreven door mijn linkse idealen. Gelijkwaardigheid, solidariteit en tolerantie. Dat zijn de kernwaarden die mij drijven als mens, als moeder en in de politiek.’

Henk de Weerd

Onze andere kandidaten

[Meer informatie op onze website](#)

2. Hendi Meendering

De impasse in het gaswinningsdossier doorbreken is wat mij betreft prioriteit nummer 1: iedereen in Groningen woont en leeft veilig!

3. Arjen Nolles

In de afgelopen vier jaar hebben we veel bereikt, zoals meer snelfietspaden, grote stappen in de energietransitie en een slot op de intensieve veehouderij.

5. Melissa ten Hoorn

Laten we met elkaar de klimaatverandering stoppen, overgaan op natuurinclusieve landbouw, een schoon en gezond milieu realiseren en de biodiversiteit versterken.

6. Bas de Boer

In een provincie waar vergrijzing en leegloop zorgen voor krimp is het belangrijk om die gebieden bereikbaar te maken. Goede bereikbaarheid is een basisbehoefte.

7. Nadja Siersema

Leerlingen voelen dat het tijd wordt dat er wat gedaan wordt. Waarom praten al die volwassenen vooral en doen ze zo weinig?

8. Musetta Blaauw

Ik vind het belangrijk om te investeren in een goed vestigingsklimaat voor lokale en vernieuwende ondernemers.

9. Hans-Paul Klijnsma

Steeds meer boeren willen een andere kant op, meer aandacht voor dierenwelzijn, meer voor een biologische aanpak en met samenhang met de natuur en landschap.

10. Geerte de Jong

Lekker fietsen, met de zon in je gezicht en de wind in je haar. Of juist met prachtige witte sneeuw en een warme jas aan. Wij Groningers zijn gek op fietsen!

11. Jeroen Hut

De energietransitie wordt een succes als we het samen doen!

12. Rianne ten Veen

Minder draagkrachtige burgers helpen met het isoleren en gasvrij maken van hun woning met middelen en subsidies!

Tien tips voor de nieuwe Statenfractie

Na de verkiezingen voor de Provinciale Staten van 20 maart komt er voor mij een einde aan een lange periode van actief zijn in de provinciale politiek. Ik ben al sinds 1996 bezig met de provincie, eerst als beleidsmedewerker van de fractie, daarna als steunfractielid, vervolgens commissielid en vanaf 2011 als Statenlid. Tijd om de balans op te maken en om wat tips mee te geven aan de nieuwe fractie. Overigens blijft er na mijn vertrek ruim voldoende ervaring over met Nienke, Hendri en Arjen.

Het was een mooie tijd met veel hoogtepunten (deelname aan college van Gedeputeerde Staten in 2011 en 2015) en ook wel dieptepunten (vertrek uit coalitie in 2013 en voor mijzelf het net buiten de boot vallen in 2007). Ik heb mij altijd vol energie ingezet voor de groene onderwerpen (natuur, milieu, landbouw) en op de verkeersonderwerpen, met name fiets en openbaar vervoer. We hebben vanuit GroenLinks veel bereikt, zeker de laatste jaren, maar er blijft voor de nieuwe fractie nog genoeg over om zich voor in te zetten. Tien tips voor de nieuwe mensen:

1. Wees geduldig, maar wel vasthoudend; in de politiek en zeker de provinciale, duurt het vaak jaren voordat er iets veranderd. Zelfs als een project is aangenomen, kan het nog 10 jaar duren voordat het klaar is.
2. Probeer bondgenoten te zoeken bij andere fracties. Alleen krijg je weinig voor elkaar, maar als je twee grote fracties meekrijgt, dan worden de kansen al veel groter.
3. Houdt de sfeer in de fractie goed, dat maakt het politieke werk lichter en prettiger.
4. Kies een paar onderwerpen uit die voor GroenLinks belangrijk zijn en waar je goed in zit, en probeer daar deze periode iets mee te bereiken.
5. Bereid je woordvoeringen in de commissie en in de Staten goed voor, zodat je niet voor onaangename verrassingen komt te staan.
6. Zoek buiten het provinciehuis contact met organisaties en personen die op jouw beleidsterrein actief zijn en die goed bij GroenLinks passen. Zij kunnen jou helpen en jij hen.
7. Bezoek alleen die bijeenkomsten waarvan je verwacht dat ze echt nieuwe, belangrijke informatie opleveren, of waarin je een belangrijke inbreng denkt te kunnen hebben. Sommige bijeenkomsten kunnen voor het netwerken handig zijn.
8. Gebruik de fractie-assistent(en)! Zij weten vaak heel veel en hebben soms ook wat meer tijd en vaardigheden om dingen uit te zoeken.
9. Ga zeker in het begin mee met zoveel mogelijk werkbezoeken; zo leer je de provincie goed kennen!
10. Ga niet alle stukken lezen die op de agenda van de commissie staan, maar wel de voordrachten en de brieven en kijk kritisch wat gevoelig ligt en waar je vragen over wilt stellen. Ben je het ergens niet mee eens, probeer een alternatief te bedenken.

Harrie Miedema

Water Natuurlijk

20 maart

Ook waterschapsverkiezingen

Stem Water Natuurlijk

Iedereen in Nederland is woonachtig in een Waterschap. Een Waterschap zorgt voor: waterveiligheid (dijken en zo), waterpeilen in sloten en vaarten, (afval)waterzuivering, kwaliteit van het oppervlaktewater, onderhoud van rivieren, beken, vaarten en sloten. Er zijn in Nederland 21 Waterschappen. De Provincies hebben een toezichthoudende rol ten opzicht van de Waterschappen. Grote rivieren en kanalen, de hoofdwaterkeringen en de zeeweringen vallen onder Rijkswaterstaat, waarbij de laatste in samenwerking met betrokken waterschappen.

De Waterschappen zijn oud. Het eerste dateert al uit 1255: het hoogheemraadschap Rijnland. Ze werden bestuurd door alle land-bezittende inwoners. Daarmee zijn ze het oudste democratische orgaan van Nederland en wereldwijd.

Hoe komen waterschappen aan hun geld

Een waterschap werkt op basis van heffingen. Er zijn vier soorten heffingen: voor alle ingezetenen per huishouden, voor eigenaren van gebouwen, voor eigenaren van onbebouwde grond en voor eigenaren van natuurgrond. Per waterschap kunnen die heffingen verschillen. Alleen voor het onderhoud van zeeweringen krijgt een waterschap ook geld van het Rijk.

Organogram

Het hoogste bestuur in een Waterschap is het Algemeen Bestuur (AB), vergelijkbaar met de gemeenteraad. Het AB kiest voor de beleidsuitvoering een Dagelijks Bestuur (DB), vergelijkbaar met het college van B&W. De leden van het DB komen uit het AB, anders dan bij een gemeente dus. De leiding van een Waterschap en van de AB- en DB

vergaderingen berust bij de Dijkgraaf, vergelijkbaar met de burgemeester. Sommige waterschappen heten hoogheemraadschap en dan heten de leden van het DB: hoogheemraad.

Groningen

In de provincie Groningen zijn twee waterschappen actief: **Noorderzijlvest** (grotweg het westelijk deel) en **Hunze en Aa's** (grotweg het oostelijk deel). Het AB van beide Waterschappen telt 23 leden plus de dijkgraaf; het DB 4 plus de dijkgraaf. Van het AB worden 16 leden eens in de vier jaar rechtstreeks door de bevolking (ingezetenen genaamd) gekozen. 7 zetels, de zogenaamde geborgde zetels, worden bezet door afgevaardigden: 4 ervan worden aangewezen door de Land- en Tuinbouworganisatie (LTO), 2 door de Kamer van Koophandel en 1 door de gezamenlijke natuurbeherende organisaties. Deze geborgde zetels zijn een overblijfsel uit vroeger tijden, toen het hele waterschap werd bestuurd door afgevaardigden van organisaties, vooral de agrarische.

Waterschapsverkiezingen en Water Natuurlijk

Directe verkiezingen voor het Waterschap dateren van 1995. Toen kon men alleen op personen stemmen. Vanaf 2008 heeft iedere ingezetene stemrecht en kun je op partijen stemmen. De verkiezingen vinden plaats op dezelfde dag als de provinciale verkiezingen.

Sinds er partijen meedoen komt men bij de waterschapsverkiezingen de bekende landelijke partijen tegen plus wat specifieke waterschapspartijen.

GroenLinks heeft er voor gekozen niet zelfstandig mee te doen, maar zich aan te sluiten bij de waterschapspartij **Water Natuurlijk (WN)**, samen met D66, veel natuur- en milieuorganisaties en de hengelsportfederatie. De kandidaten uit de GroenLinkse hoek vind je dus op de lijst van Water Natuurlijk en de standpunten van Water Natuurlijk en GroenLinks komen nagenoeg geheel overeen. Daarom voert GroenLinks in de campagne voor de Provinciale Staten ook campagne voor Water Natuurlijk.

Bij de vorige waterschapsverkiezingen is Water Natuurlijk landelijk als de grootste partij uit de bus gekomen. In Noorderzijlvest heeft WN 4 zetels in het AB en 1 in het DB. In Hunze en Aa's heeft WN 4 zetels in het AB.

Waar gaat het om

Valt er nu wat te kiezen bij de Waterschapsverkiezingen? De taken van een waterschap liggen toch tamelijk vast en denkt iedereen daar niet hetzelfde over? Maar vanuit het oogpunt van het belang van natuur, duurzaamheid en milieu valt er toch nog heel wat te winnen.

Hoe hoog zet je het waterpeil in weidegebieden? WN wil dat peil hoger hebben voor minder inklinking en voor de weidevogels: agrarische belangen vooral willen het peil laag hebben om met zware machines op het land te kunnen werken..

Wat doe je tegen hoogwater in rivieren en kanalen? WN wil water meer ruimte geven met overloopgebieden; anderen willen de dijken hoger maken.

Wat doe je met het hemelwater bij sterke neerslag in de stedelijke gebieden? WN wil dat er meer groen komt om water op te vangen en vast te houden; anderen willen de rioleringen vergroten.

Hoe ga je om met een waterloop als de Drentse Aa? WN wil dat zij weer

haar oude, meanderende loop met natuurvriendelijke oevers krijgt, anderen willen dat de oude gekanaliseerde en rechtgetrokken loop blijft. Hoe ga je om met de vistrek belemmerende stuwen en sluizen? WN wil dat er overal vispassages gemaakt worden, anderen vinden dat al gauw te duur.

Hoe verdeel je de lasten van het waterschap? WN wil dat de gewone burger een eerlijk en passend deel betaalt en dat grote vervuilers flink worden aangeslagen; vervuilende bedrijven willen de rekening juist graag doorschuiven.

Het zijn maar enige voorbeelden, maar ze maken duidelijk dat er dus echt wat te kiezen valt

Stem dus niet alleen GroenLinks op 20 maart, maar ook Water Natuurlijk!

Ate Flapper

[Meer informatie over
Water Natuurlijk](#)

Nieuwe redactieleden

Nicolette Scholten heeft wegens tijdgebrek besloten zich terug te trekken uit de redactie van de Wenakker. Twee vrouwen zijn bereid gevonden haar plaats in te nemen. Ze stellen zich hieronder voor.

Janneke Brouwer

Iets meer dan twee jaar geleden verkocht ik mijn appartement in Amsterdam en eindigde mijn baan als Product & Content Manager bij NRC Media. Daarna begon ik een wereldreis.

Toen ik de slechte leefomstandigheden zag van de mensen in Azië, de enorme hoeveelheden plastic én de gevolgen van de opwarming van de aarde besloot ik dat ik niet langer aan de zijlijn wilde staan. Ik wilde me meer inzetten voor een betere wereld. Eén van de stappen was lid worden van GroenLinks. Daarna zeilde ik over de Zuidelijke Stille Oceaan en werd verliefd op de zee. Ik schreef een gedicht: Mens ik heb je lief, wereld ik heb je lief. Zorg goed voor haar, wees lief voor elkaar. Ook reed ik op een motor door Noord Amerika waar de enorme natuur me fascineerde. De wereld is zo prachtig mooi, laten we er goed voor zorgen. Voor een betere wereld ben ik in mijn dagelijks leven bezig met Zero Waste en koop mijn Nederlandse groenten bij de groenteboer zonder verpakking in mijn eigen tas. Om energie te besparen gebruik ik mijn koelkast in de winter niet en eet vaker rauw veganistisch. Buitenshuis heb ik een drinkfles, beker, RVS lunchbakje en bestek bij me zodat ik geen éénmalige wegwerp producten hoeft gebruiken. Meestal reis ik met het OV maar ik heb ook zeker mijn guilty pleasure want in de zomer pak ik heel graag de motor.

Janneke Brouwer (31) uit Winschoten

Op dit moment schrijf ik een boek 'Daarom de Wereld' over mijn wereldreis, geef kookles bij Ubbo Emmius Winschoten, bezorg ik de krant, ben gastpreekster voor Plan Nederland en Amnesty International en werk als ZZP'er voor verschillende opdrachtgevers. Ik hou van zeilen, zingen, gitaar spelen, schrijven, klimmen, yoga, koken en hoop in de toekomst een eigen restaurantje te openen met een 'van de boer naar de tafel' concept. Met een miljoen zou ik bomen planten en geld geven aan onderwijs- en drinkwaterprojecten.

Mijn inspiratie om met minder te leven komt van de bekende uitspraak van Gandhi: 'There is enough on Earth for everybody's need, but not for everybody's greed.' En zoals mijn vader zei: 'Als je meer wilt krijgt iemand anders minder.'

Gerda Steenhuis

In veel dorpen en wijken staat de leefbaarheid onder druk. Als gevolg van demografische ontwikkelingen, schaalvergroting van voorzieningen, ongelijke kansen en de gevolgen van aardbevingen. En dat terwijl Groningen uniek is in landschap, erfgoed, cultuur en de eigenheid van de Groningers.

Mijn opleiding sociale planologie heeft me geleerd hoe veranderingen in de omgeving inwerken op het leven van mensen. Laten we vanuit GroenLinks de inwoners steunen om zeggenschap te krijgen over de eigen leefomgeving. En werken aan voorwaarden om de leefbaarheid te verbeteren.

In de 70-er jaren werd ik lid van de PPR en werkte mee aan het eerste linkse programcollege in de stad met als meest aansprekende besluit het verkeerscirculatieplan. Daarna naar het westen omdat hier geen (passend) werk was. En sinds een aantal jaren weer terug als zelfstandig adviseur voor de overheid.

In veel projecten heb ik de provincie Groningen opnieuw leren kennen. Er zit enorme kracht in onze provincie, maar ook bescheidenheid en 'het is niet anders'. De Groningers verdienen het om steviger en trotser te worden. Daar kan GroenLinks aan bijdragen.

Groningen, Noorderplantsoen, straatvertegenwoordiger, Groninger Dorpen, Geste Advies, docent, GroenLinks steunfractie, samen met Ollie, zoons Vincent en Simon, kleinzoon Jonas, zorg voor moeder, schilderen, wandelen, Italië, Kopenhagen.

De grenscrisis en nationale noodtoestand in de USA

Donald Trump heeft 15 februari de noodtoestand uitgeroepen vanwege de grenscrisis. Volgens hem is er een invasie van mensen, waaronder vele misdadigers, die vanuit Mexico illegaal de Amerikaanse grens over komen én worden er via deze grens ook veel drugs en wapens de VS binnen gesmokkeld. Zijn oplossing is een muur.

Trump had het al over die muur toen hij nog met zijn campagne bezig was. Nu hij riant in het Witte Huis zit, komt de muur ieder jaar tijdens de bespreking van de begroting voor het komende jaar weer ter sprake. De muur, en bewaking ervan, kost enorm veel geld en er zijn niet genoeg leden van het Congres die overheidsgeld hiervoor uit willen trekken. In het begin van het jaar leverde dit schaaak op: geen muur betekende dat de begroting niet werd aangenomen, met een government shutdown tot gevolg.

Gevolgen

Vele mensen vragen zich af hoe zo'n shutdown er in het dagelijks leven uit ziet. Ten eerste moet men beseffen dat nagenoeg alle federale ambtenaren niet worden betaald tijdens de shutdown. Mensen kregen meer dan een maand geen salaris. Sommigen kunnen dan thuis blijven, maar in sommige beroepen is dat geen optie (als bijvoorbeeld de veiligheid van mensen op het spel staat). Alle Nationale Parken waren onbemand.

De parken die niet gesloten waren kregen te maken met enorme vervuiling van afval dat niet opgehaald werd en in de natuur terecht kwam, en chemische toiletten die niet werden gelegeed en de boel vervuilden. Lange rijen bij de beveiliging op de luchthavens. Restaurant- en café-eigenaren die naast een ministerie of overheidsdienst gevestigd zijn hadden ineens nauwelijks klandizie en konden soms hun personeel niet langer betalen.

De grens tussen Mexico en de VS

Foto: Ieva Jusionyte (antropoloog @ Harvard)

Mensen met een laag salaris konden nauwelijks rondkomen en moesten naar de voedsel- of kledingbank. Mensen die bijstand krijgen in de vorm van voedselbonnen hadden ineens geen eten. Sommige mensen konden de huur niet betalen en moesten in hun auto slapen. Er zijn hier velen die op het randje van armoede leven en voor de ambtenaren onder hen waren de gevolgen groot.

Hulp

Aangezien de overheid hier niet als sociaal vangnet fungeert zijn Amerikanen gewend (gezamenlijk) in actie te komen voor de mensen die dat nodig hebben. Tijdens de shutdown stelden restaurants gratis maaltijden ter beschikking voor ambtenaren. Buurtbewoners kwamen samen om te helpen met boodschappen en maaltijden. Unilever doneerde 2 miljoen aan voedselbanken. Hotels stelden gratis kamers ter beschikking voor mensen die niet langer in hun woning konden blijven vanwege het in gebreke blijven van de huur.

Eind van de shutdown

De shutdown kwam ten einde onder druk van de negatieve effecten voor de economie en onrustige geluiden uit de achterban van Trump. Aangezien de president toch zijn zin wil hebben heeft hij nu de noodtoestand uitgeroepen vanwege de grenscrisis zodat hij geen toestemming nodig heeft van het Congres om zijn muur te bouwen.

Crisis, what crisis

Niets in de statistieken of van observaties aan de grens wijst erop dat er een crisis is (er is geen invasie, drugs en wapens komen al jaren via andere plekken het land binnen). Douaniers beamen dat alles rustig is. We leven nu dus in een noodtoestand, waarvan de president zelf tijdens een persmoment toegaf dat het niet echte nood is. Zelf ging hij twee dagen golfen na het uitroepen van de noodtoestand.

Een coalitie van zestien staten is naar het hoogerechtshof gestapt omdat het volgens hen ongrondwettelijk is een noodtoestand uit te roepen als er geen echte nood is.

De achterban van Trump vindt het geweldig dat hun president zo bij zijn principes en beloften blijft; de rest maakt zich erge zorgen over de financiële neveneffecten van het bouwen van een peperdure muur en vooral ook over het autocratische gedrag van de president.

Ook de ironie gaat aan velen niet voorbij; omvangrijke armoede in een enorm welvarend land, voor veel mensen gebrekkige toegang tot gezondheidszorg, en de vele slachtoffers van vuurwapengeweld zijn urgenter dan wat er zich aan de grens met Mexico afspeelt.

Bea Moolenaar

Voedselbos te Glimmen

Madeleine Duran

Foto: Janneke Brouwer

Op 7 februari vond de aftrap van de ontwikkeling van de natuurzone plaats in het Voedselbos te Glimmen. Daar ondertekende gedeputeerde Henk Staghouwer (CU) de Green Deal Voedselbossen. Hiermee laat de provincie Groningen zien dat ze de verdere ontwikkeling van voedselbossen ondersteunt. In de Natuurzone wordt een moerasachtige biotoop langs de Drentsche AA aangelegd, een oude reliëfrand hersteld en een ijsvogelwand gemaakt.

Tweelingzussen Madeleine (organizer) en Marlies (landschapsontwerper) Duran zullen met hun voedselbos in Glimmen een bijdrage leveren aan een duurzame en natuurlijke productie van voedsel. De zussen zijn geboren in Den Haag en hun ouders hadden een vakantiehuisje op het platteland. Later groeide hun interesse in permacultuur toen Madeleine een paar jaar in Australië en Marlies een paar jaar in Zweden woonde. Een paar jaar geleden zijn ze onverwacht, na hun terugkomst, weer samengekomen in Groningen. Marlies heeft haar huis verkocht en daarmee hebben ze de financiering voor hun droom rond gekregen. Nu wonen ze, met hun partners, in een huurhuis en zorgen dat ze lage lasten hebben. Kleding en spullen hoeft je bijvoorbeeld niet nieuw te kopen, er is genoeg tweedehands te krijgen.

Inspiratie

De Engelsman Robert Hart (1913 - 2000) was pionier van 'forest gardening' in gematigd klimaat. Hij las een artikel dat geïnspireerd was op het werk van Japanse vredesactivist Toyohiko Kagawa. Kagawa slaagde erin om Japanse boeren in de jaren dertig ervan te overtuigen dat ze, als oplossing van hun bodemerosieprobleem, 'oogstbomen' gingen planten. Robert Hart ruilde zijn dieren in voor o.a. fruitbomen, notenbomen en groene bladgroenten en volgde, uit gezondheidsoverweging, een rauw veganistisch dieet. In de jaren 90 bezocht Australiër Bill Mollison hem en bedacht de term 'permacultuur' (permanente agricultuur) waarin hij Robert Harts 'zeven lagen methode' adopteerde (hoge bomen, lage bomen, struiken, kruidachtige vaste planten, wortelgewassen, bodembedekkers en klimplanten). Mollison heeft daarna duizenden mensen

over de hele wereld geleerd hoe de principes van permacultuur gebruikt kunnen worden om voedsel te verbouwen.

Meer actuele pioniers zijn de Engelse Martin Crawford en onze eigen Wouter van Eck, ontwerper van het eerste Nederlandse voedselbos in Ketelbroek en het grootste voedselbos in Schijndel.

Andere voedselbossen om Groningen

De van Akker naar Bos voedselbossenkaart laat zien dat Glimmen ook niet de enige is in de provincie. Herberg Helleborus heeft ook een voedselbos en het Ezinger Paradijs staat als ‘gepland’ op de kaart.

Subsidie

De Helleborus heeft een bos dat 25 jaar geleden is geplant en heeft als hoofddoel recreatie. Ze voorzien met een gedeelte van het bos en een moestuin in een ‘van grond tot mond’ principe voor de gasten en geven educatieve workshops. Er lopen ook twee varkens en een paar kippen rond. Daarom zal de Helleborus niet in aanmerking komen voor landbouwsubsidies. Voor voedselbossen die minimaal 0,5 hectare groot zijn met een dominantie van opgaande bomen met eetbare productie, gecombineerd met minimaal drie andere vegetatielagen (struiken, secundaire bomen, klimmers en/of kruidachtigen) die géén teelt van eenjarige gewassen hebben, géén veehouderij binnen het perceel en afzien van bemesting is sinds 2019 gewascode 1940 van toepassing zodat deze recht hebben op landbouwsubsidies.

Voedselbos Glimmen

Op de vraag of de zussen van Voedselbos Glimmen een verdienmodel hebben antwoorden de tweelingzussen: ‘We willen een verdienmodel ontwikkelen met studenten van de RUG, gebaseerd op de new business models van Jan Jonker, waarbij het niet alleen gaat over toevoegen van economische waarde, maar ook van sociale en ecologische waarde. De economische waarde is vooral bedoeld om de continuïteit van het voedselbos te waarborgen. We hebben een stichting zonder winstoogmerk opgericht. De economische waarde kan komen uit donaties, milieucompensaties (en daarvoor bomen planten), rondleidingen en kleinschalige duurzame bedrijfsuitjes.’

Voedselbos Glimmen is alleen open als er iemand aanwezig is. In de toekomst, als er meer te oogsten is, zullen ze een meerdere dagdelen open zijn. Mocht u willen meehelpen, dat kan op allerlei manieren met rooien, planten, en ecologisch bouwen (als we de vogel kijk hut en bedrijfsgebouw gaan bouwen) maar ook met marketing en de website.

Waarom voedselbossen

Op de lange termijn zijn de voedselbossen duurzaam doordat planten andere planten voeden, er planten aanwezig zijn om bijen te voeden zodat deze zorg dragen voor bestuiving en de meeste planten vast en blijvend zijn. De grond wordt niet omgeploegd: iedere keer als de grond omgeploegd wordt gaat er namelijk veel koolstof uit de grond de atmosfeer in.

Volgens klimaatakkoord.nl zijn niet alleen minder emissies uit traditionele landbouwbodems, maar ook het vastleggen van koolstof uit de atmosfeer in natuurgebieden en bossen belangrijk voor de transitie. Ook klimaatvriendelijke consumptie (uit bijvoorbeeld voedselbossen) is nodig en vraagt een gedragsverandering met lange adem: meer groenten

en fruit en minder zuivel en vlees.

Dit doen we natuurlijk niet alleen voor het klimaatakkoord. In een artikel van *The Lancet* pleit een commissie van 37 gerenommeerde wetenschappers wereldwijd voor een 'Great Food Transformation'. Om de gezondheid van onszelf en de planeet te redden, moeten we anders gaan eten: minder suiker, minder vlees en minder bewerkt voedsel. Met steun vanuit het klimaatakkoord én de wetenschap zien we binnenkort vast veel donaties bij Voedselbos Glimmen. Zoals de zussen zeggen: 'Samen op weg naar een leefbare en groene wereld!'

Janneke Brouwer

De gemeenteraad neemt het voortouw

Hoe gaat het normaal: het college van B&W komt met een initiatief, waarop de raad JA of NEE mag zeggen. De taakverdeling tussen het college en de gemeenteraad is helder. Het college van B&W maakt (beleids-)plannen, ziet toe op de uitvoering en bewaakt de gemeentelijke financiën. De gemeenteraad is verantwoordelijk voor de besluiten, controleert en geeft de kaders aan waarbinnen het college werkt. Raadsleden zijn in de eerste plaats 'volksvertegenwoordiger', immers zij zijn rechtstreeks gekozen. Met een amendement (tekstwijziging) of een motie heeft de raad (een beetje) invloed op de collegevoorstellen. De praktijk leert dat de raad zich behoorlijk afhankelijk opstelt en braaf (of gefrustreerd) commentaar levert op de verrichtingen van B&W. Eigenlijk is dat vreemd, want strikt genomen is de gemeenteraad - de vertegenwoordigers van het volk - juist 'de baas' van de gemeente.

Zoals hierboven beschreven staat **hoeft** het niet te gaan! In de gemeente Midden-Groningen heeft GroenLinks in de persoon van raadslid Henk Bos initiatieven genomen om de raad meer bepalend te laten zijn. Daartoe moest de GroenLinksfractie wel de overige raadsleden - oppositie én coalitie - meekrijgen. Eén en ander heeft geresulteerd in een raadswerkgroep, gericht op de toekomst van Midden-Groningen,

zonder het toeziend oog van een wethouder of burgemeester. De geboorte van deze werkgroep ging niet zonder slag of stoot en vereiste een behoorlijke inspanning.

Samenwerking tussen de fracties

GroenLinks ging eerst alle fracties langs om de ideeën omtrent een toekomstgerichte werkgroep voor te leggen en tegelijkertijd te polsen of de fracties ervoor voelden om gezamenlijk ideeën uit te werken. Vooral de suggestie om als raad / volksvertegenwoordiger dorps- en stadsvernieuwing te ontwikkelen zonder college, deed de wenkbrauwen fronsen, maar uiteindelijk ging iedereen akkoord. De raadswerkgroep besteedt specifiek aandacht aan het Nationaal Programma Groningen (NPG), waarmee geld voor vernieuwing beschikbaar komt. Om voor die middelen (totaal ruim 1 miljard euro) in aanmerking te komen, moeten alle gemeenten plannen aanleveren. Het aanleveren van plannen kan je overlaten aan het college, maar het ligt veel meer voor de hand om dat te doen vanuit de inwoners, dus door de raad als vertegenwoordiger van het volk.

Samenstelling van de werkgroep

De gesprekken tussen GroenLinks en de overige fracties (coalitie én oppositie) leidden ertoe dat de werkgroep NPG inmiddels van start is gegaan. Iedere fractie levert één lid, waaronder een aantal fractievoorzitters. Vanuit de griffie wordt secretariële ondersteuning verleend en de gemeente voorziet in de vergaderruimte. De eerste bijeenkomst was nog enigszins aftastend, zo is er aandacht besteed aan het benoemen van een voorzitter. Deze taak is niet vervuld door GroenLinks als initiatiefnemer, maar door een raadslid van de ChristenUnie. Deze keuze is bewust gemaakt, want als GroenLinks zelf voorzitter zou worden, komt er een te grote politieke druk op te liggen, een gegeven dat onnodige politieke drempels opwerpt. En daar zijn de inwoners van Midden-Groningen niet mee gediend.

Ondersteuning van de werkgroep

Er is (nog) geen gemeentelijke ondersteuning, behalve van de griffie. Dat komt vermoedelijk nog wel op het moment dat de werkgroep met een werkstuk komt, dat geïntegreerd moet worden in de toekomstopgaven van het college en gemeentelijke deskundigen. Als alles goed verloopt levert de raadswerkgroep een serie kaders aan, die vervolgens door de voltallige raad bekrachtigd worden. De raad vervult daarmee zijn drie hoofdtaken – kaders stellen en sturen, de inwoners vertegenwoordigen, en ten slotte de concrete uitwerking controleren.

Einddoel van de werkgroep

De werkgroep wil een degelijk, inspirerend verhaal neerleggen ten bate van de toekomst voor de inwoners. Het NPG kijkt met zijn financiële (rijks-)middelen ruim twintig jaar verder, tot het jaar 2040, maar met alle respect: het NPG is slechts een deel van de centen. Daarna volgt nog meer, mits er een goede visie ligt. De middelen van het NPG worden niet voor niets een startpakket genoemd, waarmee maximaal 10 miljoen per jaar voor een gemeente beschikbaar is. Dus vooralsnog in totaal 100 miljoen euro, te besteden in 10 jaar tijds. Dat is zeker mooi en biedt kansen. Vergelijk het maar met de gemeentelijke jaarlijkse begroting van Midden-Groningen (200 miljoen groot), waarvan hooguit 10% (=20

miljoen) niet vooraf vastgelegd is. Met de NPG-middelen er bovenop is de stuurbare ruimte veel groter om aan duurzame vernieuwingsplannen toe te komen.

(On-)zekerheid voor de raads werkgroep

Terwijl het geld in Den Haag op de plank ligt (verklaring Rutte) heeft Minister Wiebes inmiddels verwarring gezaaid door te suggereren dat de versterking van de woningen ook uit die 100 miljoen NPG-middelen betaald zou (moeten) worden. Bovendien moet eind maart de voorbereiding van het NPG afgerond zijn, er is dus geen tijd te verliezen. De raads werkgroep is op het moment van schrijven nog maar één keer bijeen geweest, dus over resultaten is nog niet veel te zeggen. Maar dat de raad niet altijd hoeft te wachten op initiatieven vanuit het college is duidelijk geworden. De raad is zelf aan zet!

Henk Bos en Ger Zuiderveen

Jannekes paddenstoelenburgers

Benodigdheden voor 3-4 burgers:

- 100 gr gierst of couscous
- 100 gr paddenstoelen naar keuze
- 50 gr zonnebloempitten of pijnboompitten
- 450 ml water
- 0,5 tl zout
- 1 tl komijn
- 1 el paprikapoeder
- 1 teentje knoflook
- 1 el olie
- 2 tl honing
- 2 el sojasaus
- 4 takjes munt of koriander

Bereiding:

- Verwarm de oven voor op 180 graden.
- Doe de gierst met het water, zout en de paprika- en komijnpoeder in een pan. Breng het aan de kook en zet dan de hittebron op lage stand. Wacht ongeveer 15 minuten tot de gierst het water heeft opgenomen en laat het dan in de pan afkoelen.
- Hak ondertussen de paddenstoelen in kleine stukjes, pel de knoflook en snijd deze fijn.
- Verhit de olie in een koekenpan op hoge temperatuur. Voeg de knoflook, paddenstoelen en zonnebloempitten toe en roer 3-4 minuten.
- Meng de honing met de sojasaus en voeg het toe aan het mengsel in de koekenpan.
- Bak de paddenstoelenmix nog een paar minuten tot het honingmengsel geabsorbeerd is. Zet de hittebron uit en doe de inhoud van de koekenpan in een mengkom.
- Hak de munt heel fijn en voeg dit, samen met de gierst, toe aan de paddenstoelenmix. Meng het geheel goed en vorm met je handen 3 – 4 burgers.
- Bak de burgers 10-15 minuten op 180 graden (of grill ze 5-7 minuut per zijde).

Column

Een lange, langzame revolutie

Af en toe waant mijnheer Jansen zich terug in de zeventiger jaren. Ook toen was de jeugd, althans een deel ervan, het geleuter en het niets doen van de oude generatie helemaal zat. 1968 was als opstand niet geslaagd, maar was wel het begin van de lange mars door de instituties zoals Rudi Dutschke dat noemde. Tot diep in de jaren tachtig kwam je ze tegen in organisaties: mensen die hun nek uitstaken voor de goede zaak. Toen kwam het managementgedoe en werden ze naar de zijkant gemanoeuvreerd.

Ook in de jaren zeventig grote zorgen om natuur en milieu. Fabrieken konden zonder dat er ook maar een haan na kraaide hun afvalstoffen ongezuiverd dumpen in rivieren en kanalen. De Rijn was een open riool waar geen vis meer in wilde leven. Toen moest de bossenverwoestende zure regen nog komen.

Er kwam kritiek op de gangbare landbouw en de eerste biologische boeren dienden zich aan. Terug naar de natuur was het motto. Mensen kleedden zich in aardse kleuren (deprimerend bruin en groen) en hout was populair als wandbekleding en brandstof.

En er was meer: emancipatiebewegingen (vrouwen, homo's, gekken) kwamen op en in de culturele sector regeerde een opstand tegen de gevestigde belangen. Alles moest anders. Een lange, langzame revolutie moest het worden, die parallel zou lopen aan de volwassenwording van een generatie.

Plotseling, als uit het niets, kwamen daar economen als Friedman en Hayek die maar één doel hadden: de verzorgingsstaat te slopen. Die was veel te duur en maakte de mensen lui. Hun plannen werden in de praktijk gebracht door Reagan, Thatcher en, bij ons, Lubbers. Jonge mensen richtten zich in het kielzog daarvan niet meer op maatschappelijke idealen, maar op een carrière, waar de generatie voor hen nog op neer gekeken had. De YUP (young urban professional) had zijn intrede gedaan. De beurs werd een onderwerp in het journaal.

Nu gloort er weer hoop voor echte verandering. Elke generatie begint een beetje opnieuw omdat zij andere levenservaring heeft. En deze ziet de vloedgolf van de klimaatverandering op zich afkomen.

Mijnheer Jansen had zich een beetje verbaasd over Marjan Minnesma, die op de tv zei dat er helemaal niet zo veel hoeft te veranderen: gas de deur uit, beter isoleren, zonnepanelen en warmtepompen installeren. Klaar ben je. Hij dacht zelf meer dat we begonnen zijn aan een lange, revolutionaire omwenteling. Willen we echt toekomen met veel minder energie, zuinig zijn op grondstoffen en een eerlijke verdeling van de welvaart, dan kan het niet met minder.

Henk de Weerd

Agenda

Maandag 4 maart

Debat zorg en leefbaarheid (19:30 uur)

Forum Images, Hereplein 73, Groningen

Kantinetour met Suzanne Kröger (over vliegveld Eelde) (19:00 uur)

Bibliotheek, Oude Boteringestraat, Groningen

Dinsdag 5 maart

Debat landschapsbeleid (20:00 uur)

Museum Wierdenland, Ezinge

Debat Groninger Politiek Jongeren Kontakt (20:00 uur)

Marie Loke zaal, Harmoniecomplex, Oude Kijk in 't Jatstraat 26, Groningen

Donderdag 7 maart

Cultuurdebat (20:00 uur)

Vrijdag, Sint Jansstraat 7, Groningen

Debat Agrarische Jongeren Kontakt (20:00 uur)

Van der Valk, Zuidbroek

Maandag 11 maart: 13:00 uur

Grensoverschrijdend Verkiezingsdebat (13:00 uur)

Loc Loods 1877, Oudezijl 1, Nieuweschans

Politiek cafe Gaswinning (19:30 uur)

EM2 Venue op het Suikerunieterrein, Groningen

Dinsdag 12 maart: 19:00 uur

Debat VNONCW

Century – Audi, Bornholmstraat 23, Groningen

Woensdag 13 maart: 19:30 uur

Debat regionale thema's

Bibliotheek Stadskanaal

Donderdag 14 maart

Debat groene en energithema's (19:30 uur)

Remonstrantse kerk, Coehoornsingel 14, Groningen

Debat Fietsstrategie (20:00 uur)

Spaak, Oude Boteringestraat 66, Groningen

Maandag 18 maart: 12:00 uur (ook op radio OOG)

Lunchdebat Groninger Forum met Nienke Homan

Bibliotheek, Oude Boteringestraat 18, Groningen

Maandag 18 maart én dinsdag 19 maart: 16:00 uur

Debat RTV-noord

Op televisie bij RTV-noord

Woensdag 20 maart: de hele dag

Verkiezingen voor Provinciale Staten en Waterschappen

Woensdag 20 maart: 21:00 uur

GroenLinks verkiezingsavond

Café Lust, Oude Kijk in't Jatstraat 58, Groningen

Zaterdag 23 maart: 10:30 uur

Provinciale Ledenvergadering: duiding verkiezingsuitslag

GL pand, Coehoornsingel 87, Groningen

Dinsdag 18 juni: 20:00 uur

ALV GroenLinks afdeling Groningen

GL pand, Coehoornsingel, 87, Groningen

Informatie en stukken: Brigitte Meibos (06 4855 6118)

Colofon

Jaargang 28, nummer 1

De Wenakker verschijnt 3 keer per jaar

Redactie: Gerda Steenhuis,, Janneke Brouwer, Ger Zuiderveen en Henk de Weerd

Bijdragen: Harrie Miedema, Bea Moolenaar, Ate Flapper, Henk Bos

Redactieadres:

Statenfractie GroenLinks

Turfsingel 83

9712 KL Groningen

050 3164568

groenlinks@ps-provinciegroningen.nl

Kopij is van harte welkom op bovenstaand adres.

Deadline: 19 mei 2019

Contact

Statenfractie

Arjen Nolles (fractievoorzitter): 06 38373783

arjennolles@yahoo.com

Harrie Miedema: 06 43748917

h.miedema@ps-provinciegroningen.nl

Hendri Meendering: 06 30863583

h.meendering@xs4all.nl

Leo de Vree (fractievoortwoordiger): 0595 464327

ldevree@planet.nl

Gedeputeerde

Nienke Homan: 06 52761547

nienkehoman4@gmail.com

Provinciaal bestuur

Ria Damhof (voorzitter): 06 14531360
riadamhof@gmail.com

Gijs van der Kroef (secretaris): 06 13705440
gijs.vdkroef@gmail.com

Trevor Mooijman (penningmeester): 06 40708655
mooijman.trevor@gmail.com

Henk Klabbers: 050 4062954
hklabbers@noordmaat.nl

Claude Ravisé
ravise@home.nl

Brian Geertsema: 06 36317961
geertsemabrian@hotmail.com

Digitaal

- groenlinks@ps-provinciegroningen.nl
- www.groenlinksgroningen.nl
- facebook.com/groenlinks.statenfractie
- twitter.com/glprovgroningen
- <https://www.instagram.com/groenlinksprovgroningen/>